

5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII: станом на 6 квіт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 03.06.2022).
6. Винницький М. Як розвивати освіту після війни. ZN,UA. 2022.

Демиденко Володимир Олексійович
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного права
та прав людини НАВС

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ

До початку повномасштабного віроломного вторгнення РФ в Україну, ніхто в світі навіть і не міг уявити, що Україна та її народ буде локомотивом світових реформ, яскравим героїчним поборником свободи, верховенства права, миру та міжнародної безпеки, дієвим модератором вдосконалення ООН, ЄС, НАТО та багатьох інших загальновідомих міжнародних організацій, духівником наповнення реальним змістом тих багатомістових цінностей, які сповідують демократичні суспільства та держави, повноправним лідером світових думок.

Можливо, нині, наведений вище постулат звучить та сприймається доволі пафосно, але на моє глибоке переконання, іншого шляху ні в Україні, ні в світі немає. Ціна питання дуже висока і вибір полягає: або перемогти в утвердженні і забезпеченні наведених вище положень, або згинуть на віки. Адже війна в Україні є цивілізаційним зіткненням різних держав та їх об'єднань, що сповідують відмінні форми і методи здійснення публічної влади (демократичні та авторитарні).

Сьогодні, від розвитку ситуації в Україні, залежить політичний, соціально-економічний, духовно-ідеологічний стан в багатьох зарубіжних державах, їх об'єднаннях та міжнародних організаціях. Світ після завершення війни, як і Україна вже ніколи не буде таким як вони були до війни. Вивчені уроки цієї війни, пройдене чистилище, здобуті результати на декілька століть вперед будуть визначати вектор розвитку багатьох держав, їх об'єднань та міжнародних організацій.

Вже зараз можемо спостерігати перші вагомі тектонічні зміни в мікро та макро вимірах. Адже, Україна фактично об'єднала світ навколо демократичних цінностей, наповнила їх реальним змістом, продемонструвала їх вкрай високу важливість та як їх доцільно самовіддано відстоювати, обумовила новий імпульс в розвитку ООН, її спеціалізованих установ НАТО, ЄС, та багатьох держав.

Разом з тим, варто наголосити, про вкрай малу критичну масу системних змін в ефективному забезпеченні міжнародної безпеки. Адже рф продовжує яскраво демонструвати всім суб'єктам міжнародного права, як можна грубо і цинічно порушувати Статут ООН, принципи міжнародного права, різноманітні міжнародні договори шляхом фактичного визнання тероризму як провідної лінії нинішньої державної політики рф, перманентного погрожування світу застосуванням ядерної зброї, нищення цивільної інфраструктури, вчиненням багатьох інших воєнних злочинів, при цьому, обіймаючи статус постійного члена Ради безпеки ООН.

Такий постійний член Ради безпеки ООН по сумісництву держава, спонсор тероризму, системно вказує світу про недієвість міжнародного права загалом та різноманітних міжнародних організації зокрема, в тому числі, ООН та її спеціалізованих установ. Адже, щоб не вчинила рф, в домінуючій більшості випадків, жодної міжнародної відповідальності вона не понесла, окрім стурбованості та занепокоєння. Фактично рф знівельовала систему забезпечення міжнародної безпеки. Це обумовлено не дотриманням базового принципу, виробленого ще філософами епохи Просвітництва (Ш. Луї Монтеск'є, Ф. Вольтер, Ж.-Ж. Руссо), що будь-яке право без відповідальності мертво.

Видається, що відновлення системи забезпечення міжнародної безпеки лежить в площині відновлення інституту міжнародної відповідальності. І це відновлення має починатися саме з позбавлення рф статусу постійного члена ради безпеки ООН, який вона посідає незаконно. Позаяк рф навіть не являється членом ООН. Як відомо, державою засновником та відповідно постійним членом Ради безпеки ООН був СРСР, який припинив своє існування. Перебування рф у складі Ради безпеки ООН як постійного члена обумовлено джентльменською угодою про визнання рф правонаступником СРСР у складі Ради безпеки.

Вказана джентльменська угода має припинити своє існування за рішенням коаліції держав з огляду на несумісність терористичної сутності рф

зі Статутом ООН та статусом постійного члена Ради безпеки ООН. Крім того варто звернути увагу на аналогічні процеси пов'язані з розпадом окремих держав та їх членством в ООН. Для прикладу, в свій час Чехословаччина розділилася на Чехію та Словаччину, на теренах Союзної Республіки Югославія були створені Словенія, Сербія, Хорватія, Північна Македонія, Боснія і Герцеговина, Чорногорія. Всі ці новостворені держави подавали окремі заяви щодо входження до ООН. Власне, це правило і має бути застосовано в зв'язку з розпадом СРСР.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Заява МЗС України щодо нелегітимності перебування російської федерації в Раді Безпеки ООН та Організації Об'єднаних Націй у цілому від 26 грудня 2022 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zaiava-mzs-ukrainy-shchodonelehitymnosti-perebuvannia-rosiiskoi-federatsii-v-radi-bezpeky-oon-taorhanizatsii-obiednanykh-natsii-u-tsilomu>
2. Nadin P., Vision 2020: A Discussion of UN Security Council Reform. URL: <https://ourworld.unu.edu/en/vision-2020-a-discussion-of-un-security-councilreform>
3. Sinha D. Veto Provision in UN Charter: Issues and Dimensions. Indian Foreign Affairs Journal, 2019, 14(4), pp. 267–274. URL: <https://www.jstor.org/stable/48636736>
4. Сучасні проблеми розвитку міжнародного та європейського права (з нагоди ювілею професора І. Г. Біласа): монографія / заг. ред. д.п.н., проф. В.В. Копійки. Київ, 2023. 304 с.
5. Ільченко В. Росія – самозванець у Раді Безпеки ООН? URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3380839-rosia-samozvanec-u-radi-bezpeki-oon.html>